

جغرافیا و روابط انسانی، زمستان ۱۳۹۷، دوره ۱، شماره ۳

قابلیت اکوتوریسمی و ژئوتوریسمی ژئوپارک در توسعه پایدار گردشگری (مطالعه موردی غار قوری قلعه)

مریم سلیمی

کارشناس ارشد جغرافیا برنامه ریزی شهری دانشگاه پیام نور

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۷/۱۰/۱۶

تاریخ دریافت: ۱۳۹۷/۱۰/۱۰

چکیده

امروزه، ژئوپارک، باعث حفاظت محیط زیست و ایجاد مناطق حفاظت شده، پارک های ملی در سراسر جهان به وجود آمده. اقتصادی منطقه ای، تحت عنوان ژئوپارک نام گرفتند. محدوده مطالعاتی قوری قلعه در استان کرمانشاه، و شهرستان پاوه قرار گرفته است. از بزرگترین غارهای آبی خاورمیانه به شمار می رود و بادارای بودن قابلیت های بسیار قابل توجه، توانایی آن را دارد که به یکی از کانون های مهم گردشگری تبدیل شود. از قابلیت های این ژئوپارک برای گردشگری، اکوتوریسم و در کنار آن ژئوتوریسم است، که می تواند علاوه بر طبیعت گردان داخلی، زمینه ساز جذب گردشگران خارجی شود. در این پژوهش سعی بر آن شده که جاذبه ی ژئوتوریستی بررسی شود، و بدین منظور نوشتار حاضر را براساس جدول SWOT مورد تجزیه و تحلیل قرار میدهد و در نهایت به ارائه راهبردهایی در جهت توسعه گردشگری و در نهایت توسعه منطقه می پردازد. کلیدواژه: جاذبه های طبیعی، توسعه پایدار، قوری قلعه، الگوی SWOT یافته های مطالعات کتابخانه ای و میدانی بیانگر آن است که توسعه ژئوتوریسم پایدار که ریشه در توسعه پایدار دارد می تواند منجر به اهداف حفاظت از محیط و درآمدزایی رفاه و بهبود کیفیت زندگی جوامع محلی و ارتقاء منابع گردشگری شود.

کلیدواژه: جاذبه های طبیعی، توسعه پایدار، قوری قلعه، الگوی SWOT

اگر چه گردشگری در ازمنه ی قدیم نیز به عنوان مقوله ای اجتماعی در ملل و نحل مختلف معمول و مرسوم بوده است اما باید اذعان نمود که در عصر ما بیشتر از دیدگاه اقتصادی، به عنوان یک فعالیت ناگزیر و ضرورتی اجتماعی مطرح می شود و سهمی مهم در درآمد ملی برای آن منظور می گردد و برنامه ریزان و سیاستگذاران به عنوان یکی از محور های پراهمیت در آمد ملی بدان نگاه می کنند. این نکته راهم نمی توان کتمان نمود که در چنددهه ی اخیر پر رونق شدن این فعالیت و تحرکی که این مجموعه از فعالیت های بشری میتواند بر بخش های دیگر اقتصادی و فرهنگی و اجتماعی بگذارد موتور اصلی چنین نگاهی بوده است.

مصطلح شدن واژه هایی چون **Geotourism ، Ecotourism ، Archaeological Tourism، Agrotourism** ، توریسم استراحت و سلامتی ، توریسم فرهنگی ، توریسم مذهبی ، توریسم ورزشی ، توریسم اقتصادی ، توریسم سیاسی ، توریسم چشم انداز ، توریسم تعطیلات و... همه از گسترده ی حوزه و افق انجام فعالیت هایی است که می تواند در این زمینه انجام گیرد (قره نژاد ۱۳۷۲: ۴۸) در این میان ، ژئوتوریسم شکلی از توریسم فرهنگی محیطی ۵ معطوف به حس ماجراجویی است که تجربیات ناشی از تحقیق در موارد طبیعی بدان اعتبار بخشیده است.

اگرچه ایران از نظر وجود کانون های فرهنگی و تاریخی در زمره ی ده کشور اول دنیا محسوب شده است اما باید به خاطر داشت که ویژگی های سرزمینی آن نیز دارای جاذبه های فراوانی است به نحوی که نمی توان از اکوتوریسم و ژئوتوریسم آن نیز به سادگی گذشت

حدود دو هزار و چهارصد کیلومتر ساحل در یا ، اختلاف ارتفاع نزدیک به ۵۶۸۱ متری (دماوند) دشت ها و کوهستان های آن ، شکارگاه های متنوع و متعدد ، اقلیم های هفتگانه و تفاوت های آب و هوایی ، پیست های اسکی طبیعی، غار های متعدد ، خورها و خلیج ها ، بیش از ۱۲ هزار چشمه ی معدنی (کردوانی ۱۳۶۳: ۲۴۱-۲۳۳)

با توجه به اینکه تعداد زیادی از این میراث ژئولوژیکی در مناطقی وجود دارند که روز بروز با گسترش شهرنشینی و پهناور شدن شهرها و فعالیتهای اقتصادی انسانی تغییراتی عمیق در ساختار و سیمای آنها ایجاد می نماید از این رو نوعی سیستم حمایتی و مدیریتی جهت حفظ این میراث ارزشمند از سوی یونسکو در سال ۱۹۹۹ پیشنهاد شده که ژئوپارک **Geopark** ۱۱ نام دارد .

هرچه تمدن به سمت مصنوعات پیچیده پیشرفت می کند نیاز انسان با بازگشت و باز شناخت طبیعت بیشتر می شود ؛ از این رو گردشگری ، به ویژه طبیعت گردی و شاخه ای از آن بنام ژئوتوریسم به عنوان رویکردی مهم و حیاتی ، از جایگاه

ویژه ای نزد برنامه ریزان برخوردار است. ژئوتوریسم شامل شناخت و لذت بردن از پدیده های طبیعی غیر زنده است (نکوئی صدری، ۱۳۸۸).

همچنین "ژئوتوریسم با پیشوند زمین، مربوط به ژئومورفولوژی، چشم اندازهای طبیعی و اشکال موجود در زمین: فسیل ها، سنگها و کانی ها است و همراه با آن، بردرک فرآیندهای به وجود آورنده و در حال شکل دهی به چنین عارضه هایی تاکید دارد. ژئوتوریسم همچنین شامل بازدید از مکان های دارای لندفرم های ویژه، زمین شناسی خاص به طبیعت است (Dowling & Newsome, 2006).

تنها براساس شواهد سرگذشت زمین می توان به فرآیندها، تغییرات و دگرگونی های شدید که در زمین ایجاد شده است، پی برد. اما این میراث به طور چشم گیری شکننده هستند و امروزه آنها بیش از گذشته در معرض تهدید قرار دارند. آنچه از بین رفته، شاید دیگر مکان بازسازی نداشته باشند. حفاظت از اشکال زمین (ژئودایورسیتی) مانند اشکال زمین شناسی (سنگ بستر، مواد معدنی، فسیل ها)، اشکال ژئومورفولوژیکی (چشم اندازها، لندفرم ها)، اشکال هیدرولوژیکی (رودخانه ها، دریاچه ها) و اشکال خاک شناسی (خاک)، مجموعه ها، سیستم ها و حفاظت از ارزش های طبیعی و میزان تغییر در این اشکال و فرآیندها به عنوان ژئوکانسرویشن تعریف شده اند. (Sharples, 2002, Andrasanu, 2009) حفاظت زمین شناختی همچنین جهت حفاظت و مدیریت اشکال، نواحی نمونه ها برای تحقیقات علمی، آموزش و تربیت است. (ProGeo, 2011).

لندفرم های زیبای غارها و محیط داخلی آنها نیز به عنوان جزئی از میراث عظیم کشور با داشتن جاذبه ها، توفانهای محیطی ژئومورفولوژیکی همواره در تحقیقات ژئومورفولوژیست ها و هیدرولوژیست ها و زمین شناسان و غارشناسان و برنامه ریزان کاربری زمین در طراحی محیط و برنامه ریزی آینده اهمیت ویژه ای دارند. اما شناسایی ارزشهای ذاتی پدیده های ژئوتوریسمی غارها مانند غار قوری قلعه و فرهنگ سازی صحیح درباره آنها در برنامه ریزیها به منظور حفاظت از آنها مورد غفلت قرار گرفته است. از آنجا که غارها نیز جزئی از سرگذشت زمین هستند، هرگونه تخریب در غار قوری قلعه نیز مانند از بین بردن شاهی از شاهدان گذشته تاریخی زمین و حتی از بین بردن شواهد سیر تکامل نسل اجداد بشر است.

تصویر گوگل ارث غار قوری قلعه (۱)

غار قوری قلعه (۲)

غار قوری قلعه (۳)

اهداف پژوهش

مهمترین اهداف این پژوهش بررسی امکانات و معرفی جاذبه های گردشگری غار قوری قلعه است که در این پژوهش ضمن معرفی جاذبه گردشگری، شناخت (کلان، میانی، خرد)، جمعیت گردشگران به ارزیابی وضعیت امکانات و محدودیت گردشگری با روش جدول سوات پرداخته شده و در پایان راه کارهایی برای ارتقاء و گسترش گردشگری منطقه مورد مطالعه ارائه می شود

جدول ۱-اهداف کلان

محدودیت	امکانات	کلان
<p>✓ عدم وجود تبلیغات مناسب</p> <p>✓ عدم وجود اینترنت پر سرعت عدم</p> <p>✓ عدم رسیدگی به جاده های بین شهری و شهری</p> <p>✓ عدم وجود امکانات جهت رفاه توریستی</p> <p>✓ عدم وجود مترجم های مناسب</p> <p>✓ عدم وجود سازمان های تبلیغاتی</p> <p>✓ عدم وجود بنرهای مناسب</p> <p>✓ عدم وجود سازمان های برای راهنمای توریست</p> <p>✓ عدم استفاده از امکانات بومی (طبیعت زیبا)</p> <p>✓ عدم کنترل و نگهداری آثار و جاذبه های طبیعی</p> <p>✓ عدم استفاده از گیاهان بومی در پارک و مناطق توریستی</p> <p>✓ عدم نگهداری مناسب گیاهان فضای سبز</p> <p>✓ عدم وجود نور پردازی مناسب</p> <p>✓ عدم وجود مبلمان شهری مناسب</p>	<p>✓ وجود آثار باستانی و مناطق پر جاذبه</p> <p>✓ آب و هوای معتدل و مناظر زیبای طبیعی</p> <p>✓ یکی از اولین منطقه های غار نشین</p> <p>✓ ارتفاعات منظم و دره های کاملاً موازی</p> <p>✓ چشمه ها و سراب های پر آب</p> <p>✓ منطقه مرزی</p> <p>✓ صنایع دستی کثیر</p> <p>✓ سابقه ی تاریخی زیاد</p> <p>✓ جاذبه های طبیعی</p> <p>✓ بارنگی به موقع و فراوان</p> <p>✓ مرتع و جنگل های طبیعی</p> <p>✓ پوشش گیاهی بومی</p> <p>✓ پارک جنگلی متعدد</p> <p>✓ غارهای متعدد</p>	<p>استان کرمانشاه</p> <p>استان کرمانشاه</p>

<p>✓ عدم وجود نصب تابلوهای هشداردهنده در سطح مناطق خطرناک</p> <p>✓ عدم وجود آب آشامیدنی مناسب</p> <p>✓ عدم وجود تابلوهای معرفی جاذبه های گردشگری</p> <p>✓ عدم وجود پارکینگ مناسب در مناطق جاذب توریست</p> <p>✓ وجود پیچ های جاده ای و گردنه ی خطرناک</p>		
--	--	--

جدول ۲-اهداف میانی

محدودیت	امکانات	میانی
<p>✓ عدم وجود اینترنت پر سرعت</p> <p>✓ عدم نگهداری میراث فرهنگی</p> <p>✓ عدم وجود سازمان های تبلیغاتی</p> <p>✓ عدم بهره وری آب رودخانه ها</p> <p>✓ عدم وجود خیابان های شهری استاندارد</p> <p>✓ در معرض زمین لرزه</p> <p>✓ عدم وجود پارکینگ مناسب</p>	<p>✓ رودخانه های پرآب</p> <p>✓ طبیعت زیبا و خدادادی</p> <p>✓ وجود جاذبه های آثارباستانی</p> <p>✓ تابستان های خنک در ارتفاعات</p> <p>✓ زمستان های سرد و پربرف و باران</p> <p>✓ صنایع دستی کثیر</p> <p>✓ خوش آب و هوا</p> <p>✓ غارهای متعدد</p>	بخش پایه

<ul style="list-style-type: none"> ✓ عدم وجود سازمان های راهنمای توریست به طور دائم ✓ عدم وجود امکانات خدماتی و بهداشتی ✓ تخریب بافت شهری ✓ عدم وجود تابلوهای معرفی جاذبه های گردشگری 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ سراب های متعدد ✓ جاذبه های گردشگری ✓ برخورداری مردم بومی از روحیه ی مهمان نوازی ✓ برخورداری از موقعیت مناسب در نظام گردشگری استان ✓ برخورداری از ریشه قوی و غنی فرهنگی-تاریخی ✓ بافت پلکانی ✓ چشم انداز های طبیعی ✓ منطقه مرزی 	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ عدم وجود اینترنت پر سرعت ✓ عدم وجود سازمان های تبلیغاتی ✓ عدم وجود پارکینگ مناسب ✓ عدم وجود ویلاهای اقامتی ✓ عدم وجود امکانات خدماتی و بهداشتی 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ واقع شدن در دامنه کوه شاهو ✓ بارش سالیانه زیاد ✓ آثار باستانی و جاذبه های توریستی ✓ آب و هوای معتدل کوهستانی ✓ غار های متعدد ✓ وجود چشمه ها و سراب های متعدد 	<p>بخش روانسر</p>

<p>✓ عدم وجود اینترنت پر سرعت</p> <p>✓ عدم وجود تابلوهای معرفی جاذبه های گردشگری</p> <p>✓ عدک وجود ایستگاه های توریستی دائمی</p> <p>✓ عدم وجود رسیدگی به جاده های شهری و بین شهری</p> <p>✓ عدم وجود امکانات خدماتی و بهداشت</p>	<p>✓ بازارچه مرزی</p> <p>✓ جاذبه های گردشگری</p> <p>✓ منطقه خوش آب و هوا</p> <p>✓ وجود چشمه های پر آب</p> <p>✓ بارش سالیانه زیاد</p> <p>✓ وجود غار متعدد</p> <p>✓ صنایع دستی</p>	<p>بخش جوانرود</p>
---	--	------------------------

محدودیت	امکانات	خرد
<ul style="list-style-type: none"> ✓ عدم وجود آب آشامیدنی مناسب ✓ عدم دسترسی کامل به درون غار ✓ وجود نورپردازی مصنوعی و فقدان نور طبیعی ✓ عدم وجود امکانات خدماتی - بهداشتی ✓ محدودیت های زیر ساختاری ✓ محدودیت های تأمین منابع آب و برق ✓ عدم کنترل و نگهداری فضای سبز ✓ دوری از مراکز و کانون های گردشگر ✓ وجود نوسانات شدید فصلی ✓ نبود ایستگاه تبلیغاتی و دائمی ✓ محدودیت استراتژیک فقدان مدیریتی ✓ محدودیت و حساسیت های زیست محیطی ✓ استفاده نادرست و شیوه های بهره برداری غلط از غار ✓ محدودیت در شیوه ی نورپردازی ✓ استفاده ی نادرست بازدیدکنندگان از غار (صدمات فیزیکی به زیبایی غار) 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ بزرگترین غار آبی قاره آسیا ✓ قدمت حدود ۶۰ میلیون سال ✓ وجود دو ایستگاه هواشناسی ✓ خالص ترین آب های روی زمین ✓ کشف اشیاء باستانی ✓ وجود ۴ آبشار در عمق ۲۷۰۰ متری غار ✓ طول تقریبی غار ۱۳ کیلومتر ✓ وجود استالاگمیت ها و استالاکتیت ✓ وجود چتر های بی نظیر واژگون ✓ وجود خفاش های بسیار نادر ✓ وجود مار و مارمولک های رنگی ✓ تنوع رنگ و شکل قندیل ✓ وجود آب در داخل غار ✓ وجود تضاد ها و کنتراست های طبیعی در مسیر غار ✓ وجود قندیل هایی که موسیقی غریبی طنین انداز می کنند ✓ در اطراف کوه های صخره ای و درختان بلوط 	<p>غار قوری قلعه</p>

<p>✓ عدم برگزاری جشنواره ها و همایش های معرفی منطقه</p> <p>✓ عدم راه اندازی پایگاه اینترنتی</p> <p>✓ عدم توزیع بسته های اطلاع رسانی در بازار های هدف</p> <p>✓ عدم هماهنگی با آژانس ها و دفاتر خدمات مسافرتی و تور های مختلف</p> <p>✓ کف و کیف نامناسب سرویس های بهداشتی</p> <p>✓ کمبود فضا پارکینگ عمومی در ایام پر تردد</p> <p>✓ نبود ساز و کاری مناسب برای اطلاع رسانی و فعالیت های تبلیغی</p> <p>✓ نبود سیستم حمل و نقل مناسب</p> <p>✓ نبود المان های مناسب</p> <p>✓ نبود اتو سینما و تبلیغات محیطی</p> <p>✓ نبود آب نما های مناسب سایت</p> <p>✓ نبود سنگ فرش مناسب سایت</p> <p>✓ نبود مبلمان شهری مناسب سایت</p> <p>✓ نبود ویلای اقامتی در پیرامون سایت</p> <p>✓ ضعیف بودن روابط فیزیکی و سیرکولاسیون در سایت</p>	<p>✓ برخورداری از موقعیت مناسب اقلیمی</p> <p>✓ برخورداری از فضای طبیعی و فرهنگی بکر و دست نخورده</p> <p>✓ برخورداری از چشم اندازهای زیبا و بدیع که ارزش ویژه بصری دارند، همچون کوهها، طبیعت و جنگل و پوشش گیاهی تقریباً منحصر بفرد، فرم رودخانه ها، بافت روستایی و پلکانی سکونتگاههای همجوار با محدوده،</p> <p>✓ برخورداری از تصویر ذهنی قوی و مناسب و خوشنامی در عرصه فعالیتهای گردشگری و بازارهای هدف</p> <p>✓ برخورداری مردم بومی از روحیه مهمان نوازی</p> <p>✓ برخورداری از موقعیت مناسب در نظام گردشگری استان و واقع شدن در محور کانون گردشگری کرمانشاه- اورامان - مریوان</p> <p>✓ زنده بودن فعالیتهای و جاذبه های سنتی منطقه همچون الگوی زیست مردم، صنایع دستی که به نوعی تولید و مصرف می شود، موسیقی و الگوی غذایی و سایر فعالیت های روزانه.</p>	
---	---	--

<p>✓ عدم نصب بیل بورد تبلیغی و اطلاع رسانی</p> <p>✓ عدم نصب پلاکارد، پوستر و تابلو های راهنما</p> <p>✓ عدم تهیه ی و پخش فیلم های تبلیغاتی به زمان بین ملی و بین المللی</p> <p>✓ عدم احداث کافه باغ</p> <p>✓ عدم احداث فروشگاه های برای عرضه محصولات و تولیدات بومی</p> <p>✓ عدم وجود مرکزی برای پشتیبانی و راه اندازی تور های تخصصی زمستان</p> <p>✓ آلودگی زیست محیطی</p> <p>✓ برهم خوردن نظم اکوسیستم منطقه در اثر ساخت و سازها</p> <p>✓ اثرات منفی بر فرهنگ بومی و محلی منطقه</p> <p>✓ ساخت و ساز های نامناسب با محیط طبیعی</p> <p>✓ عدم بازگشت سود گردشگری به مردم محلی</p> <p>✓ عدم انطباق برنامه های بیرونی با برنامه های محلی</p> <p>✓ ضعف مدیریتی و عدم ثبات در مدیریت</p>	<p>✓ برخورداری از چشم اندازهای منحصر بفرد زراعتی و باغی در محدوده های پایین دست مجموعه</p> <p>✓ برخورداری از روحیه مشارکت پذیری بالای مردم و سرمایه اجتماعی غنی</p> <p>✓ برخورداری از ریشه قوی و غنی فرهنگی - تاریخی</p> <p>✓ همجواری با کانون گردشگری ملی - بین المللی کرمانشاه و در نتیجه برخورداری از امکان دریافت گشت های روزانه بازدید</p> <p>✓ وجود فضای فرهنگی ویژه و مناسب برای پذیرش گردشگر و غریبه</p> <p>✓ اشتغال زایی و ایجاد در آمد</p> <p>✓ استفاده از توان مردم بومی در جهت مدیریت گردشگری</p> <p>✓ ایجاد انگیزه برای گسترش اکوتوریسم منطقه</p> <p>✓ تنوع زیستی و گیاهان و جانوری</p> <p>✓ منابع آبی فراوان</p> <p>✓ ویژگی های فرهنگی</p>	<p>غار قوری</p> <p>قلعه</p>
---	--	-----------------------------

<ul style="list-style-type: none"> ✓ کمبود اماکن اقامتی متناسب برای قشر مختلف گردشگران ✓ نامناسب بودن تأسیسات و تجهیزات تفریحی موجود ✓ عدم استفاده از توان های منطقه در ایجاد اشتغال ✓ کمبود علائم راهنمایی در مناطق مختلف برای اطلاع رسانی به اکوتوریسم ها ✓ استفاده بیش از اندازه و بدون برنامه از توان های طبیعی ✓ عدم توجه به جاذبه های اکوتوریستی منطقه در جهت شکوفایی اقتصادی ✓ عدم آگاهی صحیح مردم و مسئولان نسبت به جاذبه های اکوتوریستی ✓ فقدان فرهنگ سازی مناسب برای جذب گردشگران 		<p>غار قوری قلعه</p>
---	--	--------------------------

تحلیل یافته ها

غار قوری قلعه با داشتن ویژگی های منحصر به فرد در دنیا بی نظیر است. این غار با قرارگیری در غرب ایران و در منطقه ای کاملاً طبیعی و بکر می تواند یک کانون جاذب گردشگر محسوب شود. براساس نتایج حاصل از جدول SWOT راهکارهای زیر را جهت ارتقا کیفیت گردشگری یا همان ژئوتوریسم در این منطقه و تبدیل نقاط ضعف به قوت و همچنین کاهش تهدیدها ارائه شده است:

سطح کلان:

- ✓ استفاده آثار باستانی و مناطق پر جاذبه جهت جذب توریست
- ✓ استفاده از آب و هوای منطقه در جهت پیش برد جذابیت های منطقه
- ✓ ارائه بروشور هایی در جهت اطلاع رسانی برای جذب توریست
- ✓ تشویق به نمای مناسب در مغازه ها جهت جذب توریست در مناطق مرزی
- ✓ برگزاری نمایشگاه های صنایع دستی برای جذب توریست و افزایش در آمد
- ✓ تشویق به تشکیل سازمان های تبلیغاتی دائمی
- ✓ راه اندازی اینترنت پر سرعت در سطح استان
- ✓ تشویق به تشکیل گروه های مترجم زبان بین المللی در سطح مناطق توریستی
- ✓ افزایش بنر ها و تابلو های مناسب در سطح استان برای آگاهی بیشتر توریست
- ✓ رسیدگی بیشتر دولت نسبت به بودجه این استان
- ✓ نظارت بیشتر مسئولین به مناطق توریستی استان
- ✓ افزایش نصب تابلوهای هشدار دهنده در سطح جاده های بین شهری توریستی
- ✓ احداث تصفیه خانه
- ✓ آموزش همگانی به جمع آوری زباله در مناطق توریستی استان
- ✓ آموزش همگانی در جهت افزایش ماندگاری بیشتر آثار باستانی و جاذبه های طبیعی
- ✓ تشویق به تأسیس پارکینگ در سطح مناطق توریستی استان
- ✓ نظارت بیشتر بهداشت به مکان های خدماتی عمومی مانند: رستوران،....

سطح میانی:

پاوه:

- ✓ تشویق همگانی در جهت حفظ طبیعت خدادادی
 - ✓ نظارت بیشتر مسئولین به فضا سبز منطقه
 - ✓ نظارت بیشتر میراث فرهنگی نسبت به این منطقه
 - ✓ نصب تابلوها و بنرهای مناسب گردشگری در جای مناسب
 - ✓ نظارت بیشتر مسئولین نسبت به خیابان های شهری و بین شهری
 - ✓ تشویق به تشکیل سازمان های توریستی دائم
 - ✓ افزایش آگاهی مردم در جهت حفظ و نگه داری مناطق جاذب با برگزاری کلاس های آموزشی
 - ✓ نظارت مسئولین در جلوگیری از تخریب بافت شهری پلکانی منطقه
 - ✓ تأسیس کارخانه ی ساندریس سازی جهت تلف نشدن انگور های مرغوب و فراوان منطقه و میوه هایی از قبیل انار، سیب و...
 - ✓ توجه بیشتر به محور دیدنی و جذاب پاوه-مریوان
 - ✓ پاک سازی منطقه ی مرزی از میدان های مین گذاری شده که هنوز مردم در حال جنگ هستند تا بدون ترس کوهنوردان و گردشگران را به سیاحت بپردازند.
 - ✓ راه اندازی اینترنت پرسرعت
 - ✓ احداث تصفیه خانه
 - ✓ برگزاری جشنواره ها و همایش ها
- روانسر:
- ✓ نظارت مسئولین به حفظ و نگه داری آثار باستانی و جاذبه های توریستی
 - ✓ تشویق به تشکیل ویلاهای اقامتی
 - ✓ تأسیس پارکینگ
 - ✓ نصب تابلوها و بنرهایی جهت جذب توریست

✓ تشویق به تشکیل ایستگاه های توریستی دائمی

✓ برگزاری نمایشگاه های صنایع دستی

✓ ارائه تبلیغات هایی جهت جذب توریست

جوانرود:

✓ ارائه اینترنت پر سرعت

✓ نصب تابلوها و بنرها مناسب جهت جذب توریست

✓ احداث تصفیه خانه

✓ تشویق به ایستگاه های توریستی دائمی

✓ برگزاری نمایشگاه های سنتی صنایع دستی

✓ نظارت بیشتر مسئولین به جاده های بین شهری و شهری

خرد

غار قوری قلعه:

✓ استفاده از زمین شناسان مجرب برای راهنمایی گردشگر در درون غار

✓ استفاده از نور پردازی های طبیعی برای جلوگیری از تخریب زود رس غار از طریق جلبک سازی

✓ نظارت بهداشت در مکان هایی مانند: رستوران ها،....

✓ نصب بنرها و تابلوهایی برای آشنایی توریست در جای مناسب

✓ نصب تابلوهایی که تاریخچه غار را نشان می دهد

✓ استفاده از آب درون غار برای بیماری های خاص

✓ تأسیس موزه چه ای در این منطقه ، آثار باستانی کشف شده در این غار را در معرض نمایش به بازدید کنندگان قرار داده شود.

✓ ایجاد سازمان های تبلیغاتی بین المللی و دائم برای جذب توریست در چهار فصل

- ✓ فرهنگ سازی در زمینه داخلی غار برای جلوگیری از تخریب زود رس غار
- ✓ نظارت بیشتر میراث فرهنگی به این منطقه که جزء نادر ترین غار های آسیا است.
- ✓ توسعه بخشیدن به رستوران های محوطه غار و احداث رستوران های دیگر با غذاهای ایرانی و خارجی
- ✓ احیای صنایع دستی و کمک دولت به صنعتگران
- ✓ تشویق سرمایه گذاران خصوصی
- ✓ تشویق به تأسیس خدماتی مانند: غذا خوری، بانک ها و عابر بانک، ایستگاه های اینترنت، بنگاه های اقتصادی، فروشگاه ها، پست ها، ایستگاه های قوی مخابرات
- ✓ استخدامی افراد مجرب در این زمینه مانند زمین شناسان که به حفظ و نگه داری ژئوسایت کمک می کنند.
- ✓ گسترش و ارتقای دانش عموم در رابطه با علوم زمین و محیط زیست
- ✓ آشنایی با رسم ها، سنت ها، باورها، عادت ها، لباس ها، غذاهای محلی برای گردشگران جالب است.
- ✓ نظرخواهی از بازدید کنندگان در قالب وبلاگ هایی در زمینه پیش برد منطقه
- ✓ افزایش بازی ها و ورزش های مهیج مانند: دوچرخه سواری کوهستان، صخره نوردی، غار نوردی، چتر بازی، پاراگلایدر، پرواز با بالن، کایتینگ سواری، کایت سواری، هواپیما های تفریحی، سنگ نوردی و...
- ✓ نظارت بیشتر مسئولین در زمینه بودجه مورد نیاز منطقه (غار قوری قلعه)
- ✓ افزایش مبلمان هم ساز با طبیعت
- ✓ آموزش همگانی به جمع آوری زباله
- ✓ گسترش اماکن اقامتی متناسب برای قشر مختلف گردشگران
- ✓ استفاده از توان های طبیعی منطقه در ایجاد اشتغال برای جوانان
- ✓ افزایش علائم راهنمایی در مناطق مختلف برای اطلاع رسانی اکوتوریسم ها
- ✓ نظارت کامل افراد مجرب در استفاده بیش اندازه و بدون برنامه از توان طبیعی
- ✓ توجه بیشتر به جاذبه های اکوتوریسمی منطقه در جهت شکوفایی اقتصادی

- ✓ افزایش آگاهی صحیح مردم و مسئولان نسبت به جاذبه های اکوتوریستی
- ✓ افزایش فرهنگ سازی مناسب برای جذب گردشگران
- ✓ تشویق به انطباق برنامه های بیرونی با برنامه های محلی
- ✓ تأسیس سازمان هایی برای پشتیبانی و راه اندازی تور های تخصصی زمستانه
- ✓ نظارت بیشتر دولت در زمینه بازگشت سود گردشگری به مردم محلی
- ✓ استفاده از توان های مردم بومی در جهت مدیریت گردشگری و اشتغال زایی و ایجاد در آمد
- ✓ هماهنگی با آژانس ه و دفاتر خدمات مسافرتی و تور های مختلف
- ✓ توزیع بسته های اطلاع رسانی
- ✓ آموزش سطح آگاهی مردم در وارد شدن به غاری با قدمت ۶۰ میلیون ساله
- ✓ اجرای نورپردازی مناسب جهت نمایش، جلسات و حتی اجرای کنسرت های محلی در جذب و تامین آسایش بازدید کننده نقش بسیار مهمی خواهد داشت.
- ✓ جانمایی و استقرار بوفه ای تحت عنوان غار (که برگرفته از فرم طبیعی فرورفتگی در سنگ های طبیعی آنجاست) یکی از عناصر پر جاذبه در این مسیر است که علاوه بر زیبایی ساختار آن، به بازدیدکنندگان سرویس خواهد داد.
- ✓ با حذف دکه های متفرقه با ظاهر زشت که در مسیر ورودی اصلی غار قرار گرفته اند (از آنجایی که این مسیر بالاترین تردد را در مجموعه به خود اختصاص می دهد)، این فضاها به مکان های نشیمن در طول مسیر تبدیل می گردد
- ✓ با توجه به اینکه مجموعه از یک ورودی اصلی و دو ورودی فرعی شرقی و غربی برخوردار است، نزدیکی پارکینگ به ورودی ها جهت جلوگیری از تردد و شلوغی و ازدحام فضای استراحت بازدیدکنندگان و نیز فاصله زیاد بین ورودی ها، بسیار حائز اهمیت است.
- ✓ حجم و فرم ساختمان های طراحی شده برای این منظور می تواند حالت خاص و یا monumental داشته باشد (برای تبدیل شدن آن به یک نشانه و عنصر شاخص معماری در منطقه). همانطور که در توضیحات آمده است ساخت به صورت پلکانی دیده شده که خود علاوه بر کاستن میزان خاک برداری و خاک ریزی و کاهش هزینه ها، در فراهم نمودن چشم انداز برای تمامی واحد ها نقش بسزایی را ایفاء می نماید.

✓ استفاده از گونه های همیشه سبز که با اقلیم سرد منطقه نیز سازگاری دارند می توانند تنوع و حیات سبز را در طول فصول سال ایجاد نماید و علاوه بر آن موجب جلوگیری از فرسایش خاک گردند.

نتیجه گیری:

از اواخر دهه ۱۹۹۱، ژئوتوریسم به عنوان رشته ای در انجمن علمی علوم زمین آلمان به رسمیت شناخته شد. در طول دو دهه اخیر، توجه به گردشگری نواحی طبیعی افزایش چشمگیری داشته است. امروزه، بیشترین علاقه، متوجه جاندار طبیعت (مجموعه های گیاهی و جانوری) بوده است و در مقام مقایسه، متوجه کمتری به اشکال بی جان طبیعت (از قبیل ساختارها و -فرآیند های زمین شناختی) شده است. بعد از همگانی شدن فرهنگ حفاظت محیط زیست و ایجاد مناطق حفاظت شده، پارک های ملی در سراسر جهان به وجود آمده و در سطح بین المللی سایت های طبیعی، فرهنگی و قدیمی به خاطر وجود پدیده های زمین شناسی منحصر بفرد معرفی و ثبت گردیده است. پس از آن بحث ژئوپارک ها توسط یونسکو مطرح گردید و در این مبحث مکانهایی که دارای پدیده های منحصر بفرد زمین شناسی است جهت رشد و توسعه اقتصادی منطقه ای، تحت عنوان ژئوپارک نام گرفتند. امروزه تعدادی از این شبکه های ژئوپارک در کشورهای چین، آلمان، فرانسه، ایتالیا، اتریش، یونان، انگلستان، ایرلند شمالی و اسپانیا ایجاد شده و به نظر می رسد بزودی باعث پیشرفت جهانی ژئوتوریسم گردد (داولینگ و نیوسام ۲۰۰۶). امروزه گردشگری نقشی را ایفا می کند که انقلاب صنعتی در زمینه تحول اجتماعی ایفا نمود (نکوئی صدر ۱۳۷۴) محدوده مطالعاتی قوری قلعه در استان کرمانشاه، و شهرستان پاوه قرار گرفته است. غار قوری قلعه که یکی از بزرگترین غارهای کشور و یک اثر طبیعی ملی به شمار می رود با دارا بودن قابلیت های بسیار قابل توجه، توانایی آن را دارد که به یکی از کانون های مهم گردشگری تبدیل شود. از قابلیت های این ژئوپارک برای گردشگری، اکوتوریسم و در کنار آن ژئوتوریسم است که می تواند علاوه بر طبیعت گردان داخلی، زمینه ساز جذب گردشگران خارجی شود. ژئوپارک میراث به جای مانده طبیعی و بشری در کره خاکی است. در میان هر کشوری که از تاریخ کهن و پیچیدگی های زمین شناختی بیشتری برخوردار باشد، پتانسیل مناسبی رادر توسعه این صنعت به همراه خواهد داشت (KPMG.2002). و با توجه به تحلیل به دست غار قوری قلا یا قوری قلعه، بزرگترین غار آبی خاورمیانه با پیشینه، ۶۵ میلیون سال است؛ که در استان کرمانشاه قرار دارد. این غار در ۲۵ کیلومتری شهر روانسر، در دامنه کوه شاهو و مشرف بر جاده روانسر - پاوه و در همسایگی روستایی به همین نام جای گرفته است با مدیریت برنامه ریزی در این زمینه می توان به عنوان قطب گردشگری و درآمد اشتغال زایی از این مکان استفاده شود.

منابع:

۱. اختر، مژگان. ۱۳۹۱، جاذبه های گردشگری کرمانشاه، سازمان میراث فرهنگی و گردشگری.
۲. اکبری، علی و قرخلو، مهدی. اکوتوریسم مفهومی نو در جغرافیای گردشگری. ۱۳۸۹. نشر انتخاب.
۳. ابوتراب، پ، میر کاظمیان، م و فتوت رودسری، حسین. (۱۳۸۶). اطلس ژئوتوریسم استان کرمانشاه، وزارت صنایع و معادن و پایگاه علوم زمین، ۴۵ ص
۴. اکبر پور، محمد. نور بخش، فاطمه، (۱۳۸۹)، نقش اکوتوریسم در توسعه ی پایداری شهری و روستایی نمونه موردی: "جزیره قشم"، مسکن و محیط روستا، شماره ۱۳۲، زمستان ۸۹
۵. اطلاعاتی از میراث فرهنگی استان کرمانشاه در رابطه با منطقه موردی "غار قوری قلعه"
۶. ایدینگتن، جی.ام. م ۳۱۱۳، اکوتوریسم، مترجم اسماعیل کهرم، تهران: انتشارات سازمان محیط زیست.
۷. انتظامی، مژگان؛ آقایی پور، یوسف، (۱۳۹۲) بررسی پتانسیل های اکوتوریسم و ژئوتوریسمی منطقه نمونه گردشگری بیستون با استفاده از تکنیک سوات، مجله پژوهش و برنامه ریزی شهری، سال پنجم، شماره شانزدهم، بهار ۱۳۹۳، صص ۷۵-۸۸
۸. پاپلی یزدی محمدحسین و سقایی مهدی، ۱۳۸۵ گردشگری (ماهیت و مفاهیم) سمت.
۹. پاپ زن، عبدالحمید؛ قبادی*، پرستو؛ زرافشانی، کیومرث (۱۳۸۹)، مشکلات و محدودیت های گردشگری روستایی با استفاده از نظریه بنیانی (مورد: روستای حریر، استان کرمانشاه)
۱۰. تقی زاده، زهرا. (۱۳۹۱). رتبه بندی مناطق نمونه گردشگری ایران (مورد مطالعه: استان کرمانشاه). پایان نامه ی کارشناس ارشد رشته ی جغرافیا و برنامه ریزی توریسم، به راهنمایی دکتر غلامرضا نوری، زاهدان، دانشگاه سیستان و بلوچستان.
۱۱. جاذبه های گردشگری کرمانشاه (سرزمین سنگ و آب)، ویژه نامه ۱۳۹۱، سازمان میراث فرهنگی صنایع دستی و گردشگری استان .
۱۲. جوان، جعفر. سقایی، مهدی. (۱۳۸۲). «توان های محیط های طبیعی ایران و بهره وری گردشگری»، مجله علوم جغرافیایی، دانشگاه تربیت معلم - تهران، ش ۱.
۱۳. حاج علیلو، بهزاد. نکوئی صدر، بهرام (۱۳۹۰)، ژئوتوریسم، دانشگاه پیام نور، چاپ اول، تهران.
۱۴. خالدی مکی، محمد. ۱۳۹۰، جاذبه های گردشگری اورامانات، نشر موسسه فرهنگی، هنری و سینمایی کوثر.

۱۵. خوش رفتار، رضا. امری کاظمی، علیرضا. (۱۳۹۰)، ژئوپارک های اتریش، علوم زمین و معدن، شماره ۶۱- اردیبهشت ماه ۹۰.
۱۶. درام اندی، مور آلن. مقدمه ای بر برنامه ریزی و مدیریت اکوتوریسم، ترجمه دکتر محسن رنجبر، ۱۳۹۰، نشر آبیژ.
۱۷. رامشت، محمد حسین. فیض الهی، مریم. (۱۳۹۲)، الویت گذاری و رتبه بندی کانون های گردشگری دشت ابراهیم آباد یزد، مجله علمی-پژوهشی برنامه ریزی فضایی (جغرافیا)، سال سوم، شماره دوم، تابستان ۱۳۹۲، صص ۱۸-۱.
۱۸. رامشت، محمد حسین (۱۳۸۸)، ژئوتوپ های یزد و جاذبه های آن جغرافیا و توسعه، ش ۱۳، صص ۶۰-۴۷، دانشگاه سیستان و بلوچستان.
۱۹. سعیدنیا، احمد، (۱۳۸۲)، سرشت استراتژیک برنامه ریزی و مدیریت شهری، فصلنامه مدیریت شهری، شماره ۱۴، صص ۱۳-۶.
۲۰. صفر آبادی، اعظم. (۱۳۸۸)، برنامه ریزی و طراحی جغرافیایی محیط های جاذب گردشگری در شهر کرمانشاه، پایان نامه ی کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه ریزی شهری، به راهنمایی مسعود تقوایی، اصفهان: دانشگاه، گروه جغرافیا.
۲۱. ضرابی، اصغر؛ محمدی، جمال؛ باباخانزاده، ادریس، (۱۳۹۰)، تحلیلی بر جاذب ها و تسهیلات گردشگری منطقه اورامانات، مجله جغرافیا و برنامه ریزی محیطی، سال ۲۲، شماره پیاپی ۴۳، شماره ۳، پاییز ۱۳۹۰.
۲۲. ضرابی، اصغر. صفرآبادی، اعظم. (۱۳۹۱)، ارزیابی توسعه اکوتوریسم پایدار در شهر کرمانشاه، نشریه علمی - پژوهشی جغرافیا و برنامه ریزی، سال ۱۷، شماره ی ۴۶، زمستان ۱۳۹۲، صفحات ۱۷۰-۱۴۷.
۲۳. ضرابی، اصغر؛ محمدی، جمال؛ باباخانزاده، ادریس، (۱۳۹۰)، تحلیلی بر جاذب ها و تسهیلات گردشگری منطقه اورامانات، مجله جغرافیا و برنامه ریزی محیطی، سال ۲۲، شماره پیاپی ۴۳، شماره ۳، پاییز ۱۳۹۰.
۲۴. علایی طالقانی، محمود. ژئومورفولوژی ایران. قومس. ۱۳۸۲.
۲۵. قره نژاد، ح. (۱۳۸۶). مقدمه های بر توسعه گردشگری و مهمان پذیری، انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی واحد نجف آباد، ۱۷۵.
۲۶. قره نژاد، حسن. (۱۳۷۴). مقدمه ای بر اقتصاد و سیاستگذاری توریسم، اصفهان: انتشارات مانی.

۲۷. گلکار، کورش، (۱۳۸۵). مناسب سازی تکنیک تحلیلی سوات (SWOT) برای کاربردی در طراحی شهری، نشریه علمی-پژوهشی صفا، شماره ۴۱.
۲۸. لاندبرگ، دونالد ای. (۱۳۸۳)، اقتصاد گردشگر. ی ترجمه محمد رضا فروتن. تهران: شرکت چاپ و نشر بازرگانی.
۲۹. میرزایی، رحمت، (۱۳۸۸)، تأثیر توسعه ی گردشگری روستایی بر اشتغال در منطقه ی اورامانات کرمانشاه، فصلنامه روستا و توسعه، سال ۱۲، شماره ۴، زمستان ۱۳۸۸، صفحات ۴۹-۷۶.
۳۰. مهندسین مشاور تدبیر شهر، (۱۳۸۴)، طرح جامع توسعه گردشگری استان کرمانشاه، مرحله اول (وضع موجود)، جلد اول، کرمانشاه.
۳۱. مهدی آبادی، (۱۳۸۳). اکوتوریسم استان کرمانشاه، کتابچه سال میراث فرهنگی استان کرمانشاه، ۳۲ ص
۳۲. مافی عزت الله و مهدی سقایی، (۱۳۸۸)، کاربرد مدل MS-SWOT در تحلیل مدیریت گردشگری، مطالعه ی موردی: کلانشهر مشهد، فصلنامه جغرافیا. و توسعه، شماره ۱۴
۳۳. نوجوان، محمد رضا. سید ابوالقاسم میر حسینی. رامشت، محمد حسین. (۱۳۸۶)، ژئوتوپ های یزد و جاذبه های آن. جغرافیا و توسعه - شماره ۱۳ - بهار ۱۳۸۸. صفحات ۶۰-۴۷.
۳۴. نوری، غلامرضا. فتوحی، صمد. تقی زاده، زهرا. (۱۳۹۱)، اولویت بندی قطبهای گردشگری استان کرمانشاه براساس پتانسیل مناطق نمونه ی گردشگری با استفاده از روش تصمیم گیری چند معیاره ی تاپسیس، جغرافیا و پایداری محیط، شماره ۴، پاییز ۱۳۹۱، صص. ۹۴-۷۵.
۳۵. نکوئی صدری، بهرام (۱۳۸۸)، مبانی زمین گردشگری با تأکید بر ایران، سمت، چاپ اول، تهران.
۳۶. نوری، غلام رضا؛ تقی زاده، زهرا (۱۳۹۱)، ارزیابی آسایش زیست اقلیمی سراب نیلوفر با شاخص های (Evanz) و (Thermo-hydrometric) جهت فعالیتهای بومگردی، فصلنامه علمی پژوهشی اکویولوژی تالاب، دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهواز
۳۷. ولدبیگی، برهان الدین، (۱۳۸۸)، نگاهی به جاذبه های گردشگری اورامان، نشر احسان، چاپ دوم.
۳۸. نکوئی صدری، ب، (۱۳۸۸)، مبانی زمین گردشگری با تاکید بر ایران، اول (۲۱۱)، سمت، تهران

- 39- Akca, hasan .(2006), *Assessment of Rural Tourism in Turkey Using SWOT Analysis*, *Journal of Applied Sciences* 6(13), pp 2837-2839. Chakraborty, Ahana & Chakravarti, B. K. (2007), *Global Tourism*, APH publishing Corporation, New Delhi.
- 40- Butler, R. W. (1980), "The concept of a tourist area cycle of evolution. implications for management of resources". *Canadian Geographer*, Vol. 24, No. 1.
- 41- Das, Jayoti & Dirieno, Cassandra. E. (2009), *Global Tourism Competitiveness & Freedom Of The Press*, *Journal Of Travel Research*, Volume 47, Number 4, <http://online.Segepub.com>.
- 42- Edwards, Deborah, Tony Griffin, Bruce Hayllar. (2008), *Urban Tourism Research Developing an Agenda*, *Annals of Tourism Research*, Vol. 35, No. 4, pp 1032-1052.
- 43- Leiper, Neil (1999), "A conceptual analysis of tourism-supported employment which reduces the incidence of exaggerated, misleading statistics about jobs". *Tourism Management*. Vol. 20, No. 5.
- 44- Kroph, K. (1996) *Urban Tissue and the Character of Towns*, *Urban Design International*, 1(3): 247-263.
- 45- Sharply, Richard. (2002), *Rural Tourism & the challenge of tourism diversification: the case of Cyprus*, *Tourism Management* 23, and pp 233- 244.
- 46- Andrasanu, A., 2009. "Geoeducation-a Key part of Geoconservation", *Studia Universitatis Babeş-Bolyai, Geologia, Special Issue, MAEGS*, p.16. 4-Dowling, R., Newsome, D. (Eds), 2006. "Geotourism". Oxford: Elsevier Butter-worth Heinemann
- 47- ProGeo, 2011. "Conserving our shared Geoheritage-a Protocol on Geoconservation Principles", *Sustainable Site Use, Management, Fieldwork, Fossil and Mineral Collecting*.